

Sprekers en workshops Dorknopercongres 2019 'De Responsieve Overheid: Hoe reëel is informeel?'

Sprekers

Ondertussen kunnen we melden dat alle drie de hoofdsprekers vast staan. We zijn erg trots op de sprekers die verschillende onderdelen van het thema Responsieve Overheid gaan belichten. Hoewel de volgorde van sprekers nog niet vast staat, is als volgt de verwachting:

- De eerste spreker van de dag zal zijn prof. mr. Michiel Scheltema op het programma. Dhr. Scheltema zal het op het congres hebben over de grotendeels door hem ontworpen Awb en waarom hij van mening is dat er bij de ontwikkeling van nieuw beleid en nieuwe wetgeving meer aandacht moet zijn voor o.a. responsief bestuur. Verder zal hij het onderwerp inleiden door een algemene uiteenzetting. Naast regeringscommissaris is hij als voorzitter van Regieraad Responsieve overheid bekend met de meest recente ontwikkelingen op het gebied van de responsieve overheid.
- De tweede spreker van de dag zal mr. Reinier van Zutphen zijn, onze nationale ombudsman, daarnaast zeer ervaren bestuursrechter en in het verleden voorzitter van de Nederlandse Vereniging. Dhr. Van Zutphen zal vertellen over deze diverse ervaringen waarbij hij de verschillen in aanpak zal belichten en zal vertellen over wat er in zijn ervaring juist goed gaat via de formele aanpak en wanneer de informele aanpak juist beter zou kunnen baten. Daarnaast heeft hij als nationale ombudsman te maken met de informele aanpak en misstanden die daardoor (zouden kunnen) ontstaan.
- Als derde en laatste spreker staat prof. mr. dr. A.T. Marseille, hoogleraar bestuurskunde aan de RUG op het programma. Dhr. Marseille heeft natuurlijk veelbesproken onderzoek gedaan op het gebied van de responsieve overheid en dit ook voor rijksoverheid. Als laatste hoofdspreker zal dhr. Marseille zijn belangrijkste bevindingen delen aan de hand van zijn onderzoeken.

De dag zal in goede banen worden geleid door prof. mr. dr. Kars de Graaf. Ook dhr. De Graaf heeft onderzoek gedaan naar de responsieve overheid en kan hierdoor sprekers indien nodig door de dag heen sturen.

Workshops:

Ronde 1:

- **De Spreekuurrechter, maatschappelijk effectieve rechtspraak? (Pro Facto)**
Door Pro Facto (tevens hoofdsponsor van dit congres) zal een workshop gegeven worden over hun evaluatie van een experiment genaamd de Spreekuurrechter. In dit experiment van de Rechtbank Noord-Nederland wordt een geschil op een informele wijze behandeld door een rechter. Deze rechter gaat, zonder dossier en processtukken, in een zitting in gesprek met beide partijen om zo tot een oplossing te komen zonder uitspraak te doen. In meer dan 90% van de zaken is dat gelukt. De workshop zal worden gegeven door mede-directeur mr. *Niko Struiksmā*, alumnus van onze studie en studievereniging.
- **Het spanningsveld tussen regelgeving en ontwikkelruimte met veranderende perspectieven (Stad Adviseert)**
Welke ruimte biedt een verordening voor het opzetten van een nieuwe gemeentelijke adviesraad? Kwartiermaker *Mark Sekuur* en coördinator *Alice Bijker* geven namens Stadadviseert een workshop over de informele aanpak/burgerparticipatie in de gemeente Groningen. Stadadviseert is de nieuwe adviesraad van Groningen en bestaat uit verschillende onderdelen. De belangrijkste daarvan is de stedelijke adviesgroep met daarin 50 inwoners met zeer diverse achtergronden. Zij geven advies over uiteenlopende onderwerpen waar de gemeente zich mee bezig houdt. Interessant hierbij is de

wisselwerking tussen de gemeente door middel van ambtenaren en de wettelijke legitimatie van Stadadviseert, die is vastgelegd in een verordening.

- **Experimenteren met loting & zeggenschap: de Coöperatieve Wijkraad Oosterparkwijk**
Een nieuw initiatief binnen de gemeente Groningen is de coöperatieve wijkraad in de Oosterparkwijk. De wijkraad bestaat uit 11 ingelote bewoners van de wijk en 6 gemeenteraadsleden. Tevens zijn er 400 mensen ingeloot voor een digitaal wijkpanel, dat regelmatig haar mening geeft aan de wijkraad.
De coöperatieve wijkraad verbindt de participatieve en representatieve democratie. Zij organiseert de dialoog en het democratisch proces in de wijk. De wijkraad heeft een fors eigen budget, maar mag tevens alle besluiten nemen die (enkel) de wijk aangaan. Omdat de wijkraad gebaseerd is op loting is er een goede afspiegeling van de wijkbewoners actief. We delen in de workshop de zoektocht naar nieuwe manieren van samenwerken en zeggenschap.
De workshop zal worden gegeven door Raadsgriffier *Toon Dashorst* en *Liesbeth van de Wetering*, die zich bij de concernstaf van de gemeente Groningen bezighoudt met gebiedsgericht werken en democratische vernieuwing.
- **Wanneer is een zaak geschikt om te schikken? (Centrale Raad van Beroep)**
Mr. Hans Venema, rechterlijk bestuurslid bij de Centrale Raad van Beroep, zal een interactieve casus verzorgen aan de hand van een praktijkvoorbeeld. De casus gaat over een arbeidsongeschikte die werkzaamheden heeft verzwegen. De zaak heeft uiteindelijk geleid tot een schikking.

Ronde 2:

- **Participatie prima, maar moeten bestuurders niet gewoon besturen? (Plas Bossinade)**
Naast het noemen van voordelen van een responsieve overheid is het ook belangrijk om oog te hebben voor de andere kant van de medaille. *Mr. W.R. van der Velde*, advocaat bestuursrecht bij Plas Bossinade, raadsheer-plaatsvervanger bij de Centrale Raad van Beroep en tot voor kort verbonden aan de vakgroep van de RUG zal een workshop geven over de mogelijke nadelen van de responsieve overheid. Inspraak en participatie klinkt mooi. Je kunt er bijna niet tegen zijn. Maar wil iedereen wel participeren en wordt iedereen wel gehoord? En worden geen verwachtingen gewekt die niet kunnen worden nagekomen? Uit participatie kan iets moois bloeien, maar het kan ook leiden tot grote teleurstelling in de overheid.
- **Tussen de regels: strikte regeltoepassing of een informele aanpak? (RuG)**
Paulien de Winter (MSc), onderzoeker bij de Rijksuniversiteit Groningen, zal een workshop verzorgen op basis van haar promotieonderzoek naar de handhaving van sociale zekerheid. In dit onderzoek staat de wisselwerking tussen uitvoerende medewerkers (handhavers) en burgers centraal. Dit onderzoek geeft een kijkje in hoe uitvoerende medewerkers omgaan met de regels: passen zij deze regels strikt toe of kiezen zij voor een informele aanpak? In de praktijk blijkt dat medewerkers zelf invulling geven aan de regels.
- **Inhoudelijke workshop op basis van onderzoek "De kracht van draagkracht" (BMC)**
Onderzoek in zes gemeenten laat zien dat in de afgelopen twee jaar de draagkracht van inwoners is toegenomen, terwijl hun draaglast is afgenomen. Dat blijkt uit onderzoek van de Universiteit Twente en BMC. In dit onderzoek "De kracht van draagkracht" zijn de abstracte begrippen 'zelfredzaamheid' en 'eigen kracht' geconcretiseerd. Het onderzoek verschaft professionals en beleidsmakers in het sociaal domein een methodiek om de draagkracht en draaglast van inwoners beter te bepalen en hun beleid en professionele aanpak daarop af te stemmen. Dat helpt bij het vergroten van de effectiviteit van het lokaal

sociaal beleid. Het onderzoek laat ook zien dat de aanpak op individueel niveau van professionals nog sterk verbeterd kan worden. In samenspraak met de inwoner moeten zij concrete doelen formuleren, die aansluiten op de draaglast en draagkracht van inwoners. Maatwerk is nodig om meer aan te sluiten op het potentieel aan draagkracht van de inwoner. Daarin is nog een wereld te winnen, aldus de onderzoekers. Maar hoe past maatwerk binnen de juridische en financiële kaders?

- **De informele aanpak in de praktijk (Gemeente Het Hogeland)**

Het toepassen van de informele aanpak is in de praktijk nog niet zo makkelijk. Het gaat immers vaak om complexe (langdurige) casussen, zaken met weerstand van collega's en politiek gevoelige kwesties. Door onze praktijkervaring en onze kennis van de informele aanpak in gemeentelijke organisaties te bundelen, hebben we een workshop ontwikkeld die je helpt met het concreet toepassen van de informele aanpak bij een bezwaarschriftprocedure. In deze workshop gaan *Michiel van Bolhuis* en *Elinora Kruizenga* (Gemeente Het Hogeland), *Paulien Smidt* (TOS) en *Audrey Mennens* (Amcurio) met de deelnemers casuïstiek behandelen. Hierbij komen elementen van de procedurele rechtvaardigheid, strategisch inzicht in stappen bezwaarprocedure en bestuurlijke ruggensteun aan bod.